

**Derewel ana Pol sə vinden ayak anà
do sə
Filipi ahay
Adakay way pə deftere a anan**

Filipi nà, wulen su doh məduwen a pə cəved sa zla à Ruma a inde. Pol winen do kərték à wulen su do sa daf egliz à man ata ataya awan, aday a pəlay anan do a Yesu ahay à Filipi cəvedabay. A tətakan atan way pə anjahay sa ma nga à məndak ata awan, a dakan atan anan ayak miter mungwalay aya inde, aday a varan atan məgala sə pərahan azar anà adaf nga a tinen pə Yesu.

Nga sa 'am ahay

Pol a ngəran à Mbərom anga Filipi ahay (1.1-11)

Yesu winen do si mer su way a Mbərom ma ma

nga à məndak awan (1.12 - 2.18)

Avar məgala aday adakay way (2.19 - 4.9)

'Am mədakwidok aya awan (4.10-23)

Pol a jan ayak 'am anà do sə Filipi ahay

¹ Sə vindek ikwen ayak 'am a anan nà, nen Pol tə Timote, manay do si mer su way a Yesu Almasihu ahay. Ma jak anan ayak 'am anà do sə lavan nga anà egliz ahay tu do si mer su way a kwanay ahay fok à egliz inde. Aday ma jak anan ayak 'am anà do sa daf nga pə Yesu Almasihu azar aya à wulen su doh sə Filipi ata inde fok re.

2 Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tâ gak ikwen sumor aday tê varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngəran à Mbərom anga do sə Filipi ahay

3 Kwa siwa nə bayakak pə kwanay cəna, nə ngəran anà Mbərom anga kwanay.

4 A alay a nen apan ni gan amboh à Mbərom anga kwanay fok cəna, hwiya na ga nà, tə ataslay mivel awan.

5 Nə ngəran à Mbərom, anga kwa pə ana kwanay sə təma Yesu Almasihu à mivel a kwanay inde nà, mənuko apan di dakay anan ləbara anahan mugom a pə kərték awan.

6 Mbərom kè dazlak anan sa ga mer su way lele awan, à mivel a kwanay inde. Aday na san zle, i pərahan azar sa ga matana awan, hus i ndav a wa pə luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata awan.

7 Nen nə pəlay kwanay tə dīdék awan. Kak nə bayakak way matanan anga kwanay nà, wita lele. Bina kwa nen à dangay, kwa nen apan ni təker anan ləbara a Yesu mugom a aday sə dakay anan dīdém anahan təkede nà, mənuko a fok də japak à sumor a Mbərom a su go ata inde re asanaw!

8 Natiya dukwen, Mbərom a san zle, nə pəlay kwanay tə mindel kawa ana Yesu Almasihu sə pəlay mənuko ata awan.

9 Aday amboh uno sa ga anga kwanay ata nà, natiya: U no asan zek a kwanay â zəga pa 'am pa 'am. Matanan ki sənen sə gəzlan alay pi zek wa anà way ahay tə cəved dīdék awan.

10 Ata ki sənen sə gəzla anan way lele aya pi zek wa tə way lelibay aya awan, aday hus pə luvon

a Yesu Almasihu saa may ahay ata nà, hwiya ki njihen mənjəna sa ga ines, do cəncan aya awan.

11 Ki gen nà, way lele aya hwiya, aday saa varak ikwen məgala ata nà, Yesu Almasihu awan. Ata do ahay ti ca pi mer su way a kwanay a lele ataya nà, ti zambad'a Mbərom, aday ti həran nga.

Adakay anan ləbara a Yesu Almasihu

12 Matanan mərak uno ahay, u no sənen anan way a anan lele: Dəce a su to nga həna ataya nà, ta mak zek adəka nə sə dəkay anan ləbara a Yesu mugom awan. Ta ma zek sə dəkay anan nə pa 'am pa 'am, bina ta mbak apan sə tavay anan mer su way adəka bugol bay.

13 Natiya suje ahay à gulom su doh ana bahay a anan, tu do a azar aya fok, ta san zle nen həna à dangay nà, anga nen do sa ga mer su way a Yesu Almasihu. Ta ban nen nà, anga nan.

14 Ləbara sə aban nen a anan ata nà, kà mak anan zek anà do a mənuko azar aya bayak a adəka, sə dəkay anan ləbara a Yesu mənjəna sə jəjar bugol. Ta ma nga sə dəkay anan 'am a Mbərom nà, pa 'am pa 'am.

15 Tə dəidem a nà, do ahay inde tinen apan ti dəkay anan ləbara a Yesu Almasihu nà, sə sərak anga nen. Əna do azar aya ite nà, tinen apan ti dəkay anan nə tə mivel kərték awan.

16 Tinen, ta ga mer su way ata nà, anga tə pəlay Yesu Almasihu. Ta san zle, ta ban nen à dangay dukwen pi mer su way ata wa re.

17 Aya əna, do a sə dəkay anan ləbara a Yesu Almasihu sə sərak anga nen ataya nà, abayak nga a tinen aya nə lelibay jiga awan. Ta ga matanan nà,

anga ta gan may sə zəga anan dəce uno à dangay adəka bugol.

18 Cəkəbay, kwa â ga nə do ataya tə dakay anan 'am a Mbərom a nə tə mivel kərték awan, kwa â ga nə tə mivel kərték a bay təkede nà, munapanaw! Ləbara a Yesu Almasihu adəka nà, kà tak 'am coy. Wita, i cəbo bay, nen nə taslay adəka nà, mivel. Ni taslay anan mivel nə kwa siwa siwa fok,

19 anga na san zle, way a su to nga ataya fok ti ma zek adəka nà, sa tam anan sifa uno à dəce wa. I təra matanan nà, anga amboh a kwanay sa ga, aday anga maməzek ana Apasay a Yesu Almasihu a sə slənay ata awan.

20 Way a nen sə pəlay aday na daf apan nga ata nà, u no nə â təra, i go waray bay. Kwa â ga nə həna, kwa â ga nə siwa siwa, kwa nə məcak, kwa nen tə sifa awan, u no nà, zek uno â həran nga anà Yesu Almasihu tə didek a hwiya.

21 Anga həna kəma, kak nə njahak uho tə sifa a nà, nə həran nga nə anà Yesu Almasihu. Aday kak nə məcak dukwen, wita suwan re.

22 Kak nen inde tə sifa pə daliyugo dukwen, lele, anga ni mba apan sa ga mer su way a Mbərom mba. Ni gan may həna nà, anà wura dukwen, na san fan bay re.

23 Abayak nga uno həna dukwen kə gəzlak cew re. Abay na gan may, nâ zla way uno saa njahay pə kərték a tə Yesu Almasihu à mburom. Ata pi nen nà, suwan nə wita awan.

24 Aya əna, tə winen ata təke dukwen, suwan nə njahay uho tə sifa awan, anga sa mak ikwen zek adəka.

25 Wita dukwen nə sənak anan coy, i ga zek matana awan. Na san zle ni njahay uho tə kwanay fok, anga aday kê zəgihen anan sa daf nga pə Yesu tə ataslay mivel a lele.

26 Natiya kutok, na zlak ayak pə cakay a kwanay nà, ki tislen mivel bayak awan, ki həren anan nga anà Yesu Almasihu, anga nen inde à man a kwanay ata awan.

Tiven lele anga ləbara a Yesu Almasihu

27 Lele a həna kəma, anjahay a kwanay â ga nə lele aday do ahay tâ san kwanay nà, do sa daf nga pa 'am a Yesu Almasihu ahay acəkan. Natiya, kwa ni zlak ayak pə cakay a kwanay, kwa ni zlak ayak bay, ni sləne ləbara a kwanay a dukwen, hwiya ni san kwanay mə tavay a lele ndekerkərre tə mivel kərték awan, anga ləbara a Yesu mugom awan.

28 Aday ni san ki jəjiren anan anà do manide a kwanay ahay kula bay re. Ata ka sak a jəjiren atan bay cəna, ti san tinen nə do mə lize aya awan, aday kwanay nà, kə təmen adəka coy. Wita dukwen, sa ga anan nə zek a Mbərom awan.

29 Mbərom kà gak ikwen sumor anga aday kê dəfen nga pə Yesu Almasihu. Óna sumor anahan ata nà, sa daf apan nga cəna coy bay, sa sa dəce anga winen a re.

30 A alay a nen àga kwanay ata nà, kə cinen anan anà vəram uno sa ga anga 'am a Mbərom ata awan, aday həna dukwen nen apan ni ga vəram ata re. Natiya mənuko fok də japak sa ga vəram ata kawa ana kwanay a həna, kwanay a uda ata re.

2

*Men anan nga a kwanay à məndak kawa ana
Yesu Almasihu sa ga*

¹ Həna nà, kwanay mə jipay a kərték tə Yesu Almasihu asanaw? Asan zek anahan i varak ik-wen məgala re bidaw? Na wa, Apasay Cəncan a kə jipak kwanay pə kərték a tə winen a ba? Kwanay aya dukwen, kwanay apan ki sənen zek ahay aday kwanay apan ki gen anan sumor i zek ahay re asanaw?

² Natiya, kak a nak ikwen ataslay mivel uno â rah wa nà, 'am â zlak ikwen pi zek. Asan zek a kwanay â ga nə kərték, mivel a kwanay ahay â ga kərték aday abayak nga a kwanay ahay dukwen â ga nə kərték a re.

³ Kâ si gen mer su way à wulen a kwanay ahay inde tə sərak aya bay. Kabay kâ si gen mer su way sə həran nga anà zek a kwanay ahay bay re. Adəka bay, men anan nga a kwanay nà, à məndak, aday cen pə do ahay nə, kawa tə zalay kwanay bugol.

⁴ Kâ si gen way sa mak ikwen zek a kwanay aya dəkdek bay, əna gen nə way sa man zek anà do ahay re. Ki gen anan way a anaya nà, ata ataslay mivel uno i rah wa acəkan.

⁵ Abayak nga a kwanay â ga nə kawa ana Yesu Almasihu.

⁶ Winen a aday nà, tinen tə Mbərom a nə kərték, kwa həna kabay.

Əna tə winen ata təke dukwen, kà gak anan may sə lavay a nga anahan tə Mbərom a sabay re.

⁷ Adəka bay, a ca pa man sə njahay anahan ata nà, kawa way kəriya awan, a mbəsakak anan ayak.

Tə wahay anan awahay pə daliyugo à wulen sə do
ahay, tə sənak anan winen do.

Kè tərak anan zek anahan ɓile awan.

⁸ Kà mak anan nga anahan à məndak ta sə dəfan
apan anà Mbərom hus pə amac, amac pə
dədom mə zləlŋad awan.

⁹ Anga nan kutox, Mbərom a cakaf anan, a ma
anan pa man sə njahay anahan a kurre ata
awan.

A daf apan sləmay sə zalay sləmay sə way ahay fok
tə mazlaɓ.

¹⁰ Anga nan kutox, do ahay fok, â ga nà, à bagəbaga
mburom, â ga nə pə daliyugo, kwa à man su
do ma mac aya dukwen,

ta sak a sləne sləmay a Yesu cəna, tinen a fok ti
dukwen gərmec û vo.

¹¹ Tinen a fok ti həran nga anà Mbərom, Bəbay
a nuko, ta sa ja nà, Yesu Almasihu winen
Bahay awan.

Ken anan jiyjay sa 'am a Mbərom pə daliyugo

¹² Natiya, mərak uno ahay, kə sənen apan zle,
Yesu nà, kè dəfak anan apan anà Mbərom. Həna
dukwen, dəfen anan apan anà Mbərom kawa ana
kwanay sə dəfan apan à alay a nen àga kwanay ata
awan. Ka taa dəfen anan apan nə lele. A ga həna
nen inde àga kwanay sabay dəp nà, gen matanan
hwiya. Kwanay nà, kə təmen coy. Natiya, gen mer
su way lele aya sə dəfan apan à Mbərom tə ajəjar a
kosl kosl jiga awan.

¹³ Anga Mbərom a mbədahak ikwen anan mivel
kawa sa zlan à nga, aday kí gen mer su way lele
aya sa zlan à nga re.

¹⁴ Pi mer su way a kwanay saa ga fok cəna, kâ si gen tə agungoz a bay, kâ sa tərihen apan à wulen a kwanay ahay inde bay re.

¹⁵ Natiya ki təren do lele aya, mənjəna ines ahay, ki təren wan a Mbərom lele aya awan, à wulen su do mi nes a aya, aday huwan aya re ata awan. Tinen a fok i idé zənzen inde. Anga nan kutok, ken anan jiyjay a kwanay à wulen a tinen inde pə daliyugo kawa mawuzlawazl sa nga mburom ahay,

¹⁶ aday diken atan anan 'am sa njad̄ sifa pə Mbərom wa. Ata ki gen matanan nà, pə luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata nə, nen ni taslay mivel tə kwanay pə idé anahan. Anga ni san kutok, mer su way uno, tə dəce uno sa sa anga kwanay ata nà, kə tərak uno kəriya bay.

¹⁷ Həna, adaf nga a kwanay pə Yesu ata nə, kə tərak kawa way mə varan à Mbərom. Aday nen nà, hinahibay ti i vad̄ nen dəp nà, mez uno i təra kawa way mə varan a anà Mbərom re, i japay pi zek tə way ana kwanay sə varan ata awan. Aday dukwen, i taslak uko anan mivel bayak adəka, nen tə kwanay a təke fok.

¹⁸ Kwanay dukwen, tislen mivel pə kərtek awan. Matanan tasluko mivel jiga awan.

Atə Timote tə Epafroditus

¹⁹ Həna, kak kâ zlak anan à nga anà Bahay Yesu nà, na gan may sə slənak anan ayak Timote àga kwanay bəse. Ata aday ni sləne ləbara a kwanay a nà, i vuro ataslay mivel.

20 Anga uwec wa Timote a cëna, dowan inde kwa kärtek së bayak pë kwanay kawa nen nà, ibay. Si winen a taayak.

21 Do a azar ataya fok në të pëlay sa gan mer su way a Yesu Almasihu bay. Ta ga nà, mer su way sa zlan à nga anà zek a tinen aya cëna coy.

22 Óna kë sènen zle Timote nà, kà slak mungol wanahan, anga kà gak mer su way lele aya së dakay anan lëbara a Yesu mugom awan, manay maya awan. Winen nà, kawa wan pë cakay ana bëbay anahan ata awan.

23 Natiya, hëna kutok u no së slènak ayak në winen awan, ëna ni ca pë sariya uno su go ata lele aday.

24 Nen a ñukwen na san zle Mbërom i mbësuko ayak cëved saa zlak ayak àga kwanay azana re.

25 Aday asa, na gan may së slènak ikwen anan ayak mërak a mënuko Epañeroditus, winen dowan a kwanay së slènay ahay à man uno sa naa cak ayak upo ata awan. Të winen nà, ma gak mer su way a Mbërom miya awan, më rëzlek anan à nga wa anà 'am a Mbërom miya re.

26 U no së slènak ikwen anan ayak, anga haway a kwanay a, a gan të mindel, winen à ajalay nga inde, bina a san zle kë slènen pë lëbara së dëvac anahan a re.

27 Didek a acëkan, dëvac kà gak anan. Ibay mënjoek abay i mac coy. Óna Mbërom kë jalak panan nga, kë mbërak anan. Mbërom a jalay nga nà, pë winen wa cëna coy bay. A jalay nga në pi nen wa re. Mbërom a mbar anan nà, anga aday ajalay mërava anahan të dëce azar aya tê zulo à nga wa bay.

²⁸ Anga nan, na gan may tə mindel sə slənak anan ayak à man a kwanay aday ka sak a cinen anan nà, kâ tislen mivel bayak awan. Ata aday nen dukwen ni jalay awan gem sabay re.

²⁹ Matanan, təmihen anan nà, tə ataslay mivel awan, anga kwanay a fok kə təren do a Yesu ahay. Dəfen anan apan anà jəba su do aya kawa winen ata awan.

³⁰ Winen nà, kə zukwa mac anga mer su way a Yesu Almasihu. A may pa 'am sə bələlen wa vet vet, anga su mo zek ti mer su way ahay, pa 'am a kwanay a wa.

3

Dəfuko nga nà, pə Yesu kərtek coy

¹ Mərak uno ahay, 'am a inde həna u no sa jak ikwen anan ayak: Tislen mivel anga kwanay do a Yesu ahay. Aday u no sa jak ikwen ayak həna asa nà, pə way aday nə dəkak ikwen anan ayak coy ata awan. U go isew sə dəkak ikwen anan ayak miza bay re. Aday 'am a anaya ti ba kwanay pə atətak way lelibay aya wa ite re.

² Bənen nga a kwanay pu do sa jəka ki i təren do a Mbərom ahay nà, si gədən mədəndalas aday ataya awan. Tinen do sa ga way lelibay aya awan, tinen kawa kəla ahay, do a Mbərom ahay itəbay.

³ Do a Mbərom didek aya nà, mənuko a adəka. Anga mənuko apan dī həran nga à Mbərom tə məgala sə Apasay Cəncan awan, aday də taslay mivel anga Yesu Almasihu. Bina da dəf nga pə way si zek a mənuko ahay bay.

⁴ Kak adəf nga pə way si zek a mənuko ahay nə lele kəma, abay tiya nà, nen ni dəf apan nga itəbay

daw? Aday kak dowan a inde kà bayakak, lele sa daf nga pə way si zek ataya nà, nen ni lahan apan adəka bidaw?

⁵ Nen a aday nà, zaav sə Yahuda guzgwez awan, wan sə Isəra'ila ahay. Nen mə wahay a à slala ana Benyamin inde. Na ga luvon jəmaakan pə dəba sə awahay uno wa cəna, tə gudo mədəndalas. Kak tə day sə dəfan apan anà Tawrita nà, nen nə dəfan apan tə mindel bina nen à wulen sə Farisa ahay inde.

⁶ Ta day sə pəra a manay Farisa ahay dukwen, nə pərahan azar nà, təhhe lele, hus nen à sa ga anan alay tu do sə pərahan azar à Yesu ahay. Ta day sə dīdem ana Tawrita dukwen, mungok uno ibay re.

⁷ Na taa ca pə way ataya fok nà, kawa way su mo zek ahay. Əna həna na ca pə way ataya fok ite nà, kawa way kəriya aya kutok, anga ti mo zek sə pərahan azar anà Yesu Almasihu bay.

⁸ Ayaw, na ca pə way ahay fok nà, kawa way kəriya awan, anga way su zlo à nga sə zalay asan Yesu Almasihu Bahay uno nə inde sabay. Nə mbəsakak way ahay fok anga winen. Natiya na ca pə way ahay fok nà, kawa kwaskwalay, aday nə dəzle pə cakay ana Yesu Almasihu,

⁹ mā njahay pə kərtæk a tə winen. Na taa jəka nen mənjəna ines nà, anga na taa dəfan apan anà Tawrita ata awan. Əna həna nə dəfak nga pə Yesu Almasihu coy. Matanan, Mbərom a ca upo nen mənjəna ines pə idé anahan kutok. A ga matanan anga nə dəfak nga pə winen awan.

¹⁰ Way uno sa gan may cəna, u no nā san Yesu Almasihu, aday u no nā san məgala anahan sə slabakay anan ahay à məke wa ata awan. U no sə

səmen anà dəce ahay kawa anahan sə səmen ata, aday u no sa ga minje tə winen à amac anahan inde re.

¹¹ Natiya, kà zlak anan à nga a Mbərom nà, i slabakay ahay nen à məke wa kutok.

Hawuko sa ma nga pa 'am

¹² Aya əna, nen na slak fan bay, aday nen nə tərak kawa Yesu a fan bay re, əna ni pərahan azar sa haw hus sə dəzle à man anahan, anga ba Almasihu Yesu kə təmak nen aday nə dəzle à man anahan awan.

¹³ Ayaw, mərak uno ahay, nen dukwen na mbak apan sa jəka nə dəzlek à man a Yesu a, fan bay re. Əna way kərték inde ni ga kawa do sa haw anga magwagway ahay. Ni mbəsak sa ca pə way sə dəba ahay fok, aday ni rəzlen à nga wa sa ca ide,

¹⁴ ni haw ide uno zuhhwe pə way a saa njad pa 'am ata awan. Way uno saa njad ata nà, sifa a Mbərom a sə ngamak uko apan à mburom pə cakay ana Yesu Almasihu ata awan.

¹⁵ Natiya, mənuko do a Yesu ma san nga lele aya nà, bayakuko matanan. Aday kak dowan a inde abayak nga anahan kə gəzlak pi zek wa tə mbala a mənuko nà, Mbərom i cəden a wa mba.

¹⁶ Həna ata nà, pərahuko anan azar sa zla pə kərték awan, tə cəved a mənuko sa nay anan ahay hus həna ata awan.

¹⁷ Mərak uno ahay, gen kawa nen awan, aday pərihen anan azar anà minje su do sa ga kawa manay ataya re.

¹⁸ Na ja matanan nà, anga do ahay inde bayak awan, ta ngam sə təma mer su way sə dəce ana Yesu Almasihu sa ga pə dədom mə zləlninga'ata bay. 'Am ata aday nà, ba na taa jak ikwen anan, həna nə

mənahān ayak hwiya nə anà 'am ata tə idē sə ayam awan.

¹⁹ Do ataya nà, Mbərom i lize atan ù uko inde. Tinen nà, tə pərahan azar anà Mbərom bay, əna tə pərahan azar anà way sə mivel a tinen ahay dəkdek. Tinen, tə həran nga i zek ta sa ga adəka nə way lelibay aya awan. Tə bayak nə pə way sə daliyugo ahay dəkdek coy.

²⁰ Mənuko nà, da gan may anà way ataya itəbay, anga mənuko do sə gala a Mbərom ahay. Mənuko apan dī ba Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, do sa tam do. Winen i may ahay à mburom wa mba.

²¹ Kà sak a may ahay nà, i mbədfa anan zek a mənuko bəle a anaya awan, aday i təra anan zek tə mazla6 a kawa ananahan awan. I ga way ata nà, tə məgala mbala anahan a sə lavan nga anà way ahay fok ata awan.

4

Zay à ga inde à wulen su do a Yesu ahay

¹ Natiya, mərak uno ahay, tiven njənjan à cəved a Mbərom inde, kawa anuno sə dəkak ikwen anan ata awan. Nə pəlay kwanay bayak awan, aday haway a kwanay u go re. Nen mə taslay mivel awan anga kwanay a fok, ni həran nga anà zek anga kwanay car uno ahay.

² 'Am uno inde anga uwār a cew a anaya re, atə Evodi tə Sintike. Na gan may nà, tə təma anan 'am a anan: Abayak nga a tinen à təra nə kərték, anga tinen do ana Yesu Almasihu ahay.

3 Aday iken ite məndala uno Suzugos*, nə cəce panak nə, man zek anà uwar a cew ataya ite. Manay tə tinen, mə rəzlak anan à nga wa sə dəkay anan ləbara a Yesu mugom awan. Manay nà, atə uwar ataya awan, tatə Kaledən, aday tu do si mer su way a azar aya fok, ma gak mer su way pə kərtək awan. Tinen a fok, Mbərom kə vindek a sləmay a tinen à dərewel su do tə sifa aya inde.

4 Kwanay nà, tislen mivel kwa siwa siwa fok, anga kwanay do a Yesu ahay. Aday ni mənahən ayak nà, anà 'am anan re. Tislen mivel.

5 Sumor a nà, lele a kwanay â kay uho pa 'am sə do ahay fok, tə canan. Sənen apan, Bahay a mənuko Yesu nà, winen inde tə kwanay.

6 Matanan, kə jilen awan bay, əna way a kwanay sa gan may ahay fok nà, diken anan anan à Mbərom adəka. Dəbuken anan Mbərom, gen anan amboh, aday ngəren anan re.

7 Ki gen matanan nà, Mbərom i varak ikwen zay anahan. Zay ata nà, do zənzen a i gəzlan alay sa san a kula bay. Zay ata i ba anan mivel a kwanay tə abayak nga a kwanay ahay pə ajalay nga ahay wa, anga kwanay do ana Yesu Almasihu ahay.

8 Mərak uno ahay, ni zəgahak ikwen anan ayak apan 'am uno aya inde həna. Way ahay inde nà, tədə sə jalay apan. Matanan kutok, bayiken pə way dədək aya awan, aday pə way tə mazlaš aya re. Bayiken pə way tədə aday sa daf apan nga ataya awan, tə way cəncan aya awan. Bayiken pə way mə rəba aya awan aday tə way tədə sə həran nga

* **4:3** Suzugos a nan sa ja nà, do sa ga mer su way pə cakay su do hinen.

ataya awan. Way a anaya fok nà, tinen lele, way tə mazlaō aya awan.

⁹ Way a nen sə dākak ikwen anan, aday kə təmihen anan ataya nà, gen matanan. Aday way a kə slənen pi nen wa, aday kə cinen uno nen apan ni ga ataya nà, gen matanan re. Natiya, Mbərom, do sə varak uko zay ata, i njahay tə kwanay kutok.

Pol a ngəran ù do sə Filipi ahay

¹⁰ Nə ngəran anà Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, nə taslay mivel bayak awan, anga kə njidən sə bayakay ahay upo miza awan. Tə didek a nà, abay ka taa bayiken ahay upo way anahan. Aday həna alay a kà zlak pikwen wa bayak a, kə njidən alay a sə dəzle anan ahay upo bəse bay.

¹¹ Kâ sa bayiken na ja matanan nà, anga sa jəka way a kuco ata bay. Matana bay, anga nə sənak idə sə njahay zay tə way a inde upo ata kwa kəkəma fok.

¹² Nə sənak mətawak, aday nə sənak anjahay su do zlile a re. Nə sənak anan way ahay cara cara fok. Nə sənak arah, aday nə sənak anahay ta may re. Nə sənak idə à sə njahay tə way a vasa vasa à alay inde, aday nə sənak idə à sə njahay mənjəna way à alay inde re.

¹³ Natiya, ni mba apan sə səmen à way ataya fok nà, anga məgala a Yesu Almasihu a sə vuro ata awan.

¹⁴ Kwa â ga nə matanan dəp nà, ki gen lele ta su mo zek à dəce uno ahay inde.

¹⁵ Kwanay do sə Filipi ahay, bayiken pə alay a nen sə dākak ikwen anan ləbara a Yesu mugom a kurre ata aday. A alay a nen sə slabak pə daliyugo a kwanay Makedoniya wa ata nà, su mo zek nə,

kwanay dəkdek, bina egliz miza inde kà mak uno zek anga sa man zek anà 'am a Mbərom nà, ibay.

16 A alay a nen à wulen su doh sə Tesaloniki dukwen, ka taa men uno zek pə way a sa taa kuco ataya re.

17 Kâ sa bayiken, na ja matanan nà, anga sa jəka nə dubok pikwen wa way ata bay. Óna nə taslay mivel adəka nà, anga na san zle Mbərom i daf pikwen alay sə meskefe anahan anga way a kwanay sə vuro ata awan.

18 Nə təmahak way a kwanay a sə sləno anan ahay Epafəroditus ata awan. Na ca apan nà, bayak awan, ni ga dəce sə awan sabay re. Way a kwanay a sə sləno ahay ata nà, lele. Kə viren nà, anà Mbərom. I təma anan, a zlan à nga re.

19 Mbərom a aday nà, awan a a kəcan à alay inde bay, anga winen a kərtek məduwen awan. Natiya, i mba apan sə varak ikwen kwa ma fok tə alay a Yesu Almasihu.

20 Do ahay fok tə zambad a Mbərom Bəbay a mənuko pa sə viyviya awan. Amen!

Polajan 'am anà do ahay

21 Jen anan 'am ù do a Yesu ahay fok kərtek kərtek tə sləmay a Yesu Almasihu. Mərak a mənuko həna à man a anan ataya fok ta jak ikwen ayak 'am re.

22 Aday do a Yesu a azar aya fok ta jak ikwen ayak 'am re. Mə zakan a jiya nà, anà do sa ga mer su way àga bahay sə Ruma ahay.

23 Bahay a mənuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor anahan.

**Mbuko: Aɓan 'am wiya awan
The New Testament in the Mbuko language of
Cameroon (CM:mqb:Mbuko)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbuko

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbuko

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025
85377c5a-ee2b-5540-a6b5-8f8a5a729092